

16 במרץ 2017
י"ח באדר תשע"ז

דיוור ישיר מלשכת היו"ר

בית הדין הארצי לעבודה:

שימוש בשעוני נוכחות ביומטריים במקומות עבודה הוא פגיעה אסורה בפרטיות ובאוטונומיה של העובד

הנני שמח לעדכן אתכם בהצלחה נוספת לשמירה על זכויות העובדים מבית היוצר של הסתדרות המעו"ף והפעם המדובר בפסק דין תקדימי בסוגיה עקרונית אשר נוגעת לכולנו.

לפי פסק הדין שניתן בבית הדין הארצי לעבודה ביום 15.3.2017 בעניין הסתדרות המעו"ף נגד עיריית קלנסואה קבע בית הדין הארצי לעבודה, כי המעסיק לא רשאי לחייב את עובדיו למסור טביעת אצבע, לשם רישום שעות הנוכחות שלהם בשעון הביומטרי. השימוש באמצעים ביומטריים במצב המשפטי הנוכחי, בהיעדר הוראת חוק המתייחסת אליהם, אסור ומהווה פגיעה בפרטיות העובד ובזכותו לאוטונומיה על גופו.

< הרחבת המידע בעמודים הבאים

העובדות וטענות הצדדים

עיריית קלנסואה ביקשה לחייב את כלל עובדיה לבצע רישום נוכחות באמצעות שעון ביומטרי (טביעת אצבע).

ההסתדרות המעו"ף הורתה לעובדים שלא לשתף פעולה עם החתמת שעון נוכחות באמצעים ביומטריים.

עיריית קלנסואה הפסיקה את תשלום השכר למי שלא נתן טביעת אצבע והחתיים בדרך זו.

בערכאה הראשונה, בית הדין האזורי לעבודה קבע, כי ניתן לחייב מתן טביעת אצבע.

בערעור ההסתדרות לבית הדין הארצי טענה ההסתדרות המעו"ף, שמדובר בפגיעה קשה בפרטיות של העובדים ושלא ניתן לחייב עובדים במתן טביעת אצבע לשם רישום שעות הנוכחות.

ההסתדרות הציגה את הסיכונים הרבים באגירת טביעות אצבע אצל מעסיקים שונים, ובניהול מאגרי טביעות אצבע. למול ההסתדרות, מלבד המעסיק, התאחדות התעשיינים ומרכז השלטון המקומי טענו שיש לאפשר מאגרים ביומטריים וכי מדובר בפררוגטיבה ניהולית. היועץ המשפטי לממשלה נדרש לתת את עמדתו בהליך והוא הצטרף לעמדת ההסתדרות כי מדובר בפגיעה קשה ואסורה בפרטיות של העובדים.

שורה תחתונה

פסק הדין קבע כי "מסירת טביעת אצבע פוגעת בזכות לפרטיות ובזכות לאוטונומיה - שתיהן זכויות חוקתיות המוגנות בחוק יסוד כבוד האדם. שימוש בשעון הביומטרי כולל פגיעה כפולה בזכויות האמורות - הן בעצם מסירת טביעות האצבע והן באגירתן. ניתן להכשיר פגיעה שכזו רק בחוק או בהסכמה".

עוד נקבע, כי "בהעדר הוראה בחוק המאפשרת למעסיק לחייב את עובדיו למסור טביעת אצבע או המחייבת את העובד למסור למעסיקו טביעה שכזו, בהעדר הסכמה פרטנית של עובדות החינוך למסור את טביעות אצבעותיהן, ובהעדר הסכמה קיבוצית לעניין זה - אם היא בכלל מספקת, המסקנה היא שכפיית העירייה את עובדות החינוך לעשות שימוש בשעון הביומטרי, תוך מסירת טביעת אצבען, אינה כדין ויש להפסיקה".

בית הדין הבהיר, כי נטילת טביעות אצבע מגיעה לכדי עוולה אזרחית ועבירה פלילית של פגיעה בפרטיות.

בית הדין הארצי חייב את העירייה לחדול לעשות שימוש בשעון הביומטרי וקבע שהעירייה תימנע מלדרוש מעובדיה למסור טביעות אצבע לשם כך בתוך 30 יום ממועד קבלת פסק דין, נטילת טביעות האצבע תיפסקנה לאלתר, תוך מחיקת כל המידע אשר נאסף עד כה וביטול כל סנקציה אשר ננקטה כלפי עובדות החינוך בעירייה.

לסיכום

אני מברך על פסק הדין ורואה בדברים אמירה חשובה ונחרצת להגנת זכויות העובדים.

נושא האמצעים הביומטריים מהווה דוגמה לסוגיות חדשות אשר מעסיקות את עולם העבודה המתפתח והמשתנה ואת הצורך באיזון כוחות שוק העבודה וזכויות שנועדו לשמור על כבוד העובד וזכויותיו - סוגיות עמן אנו מתמודדים חדשות לבקרים.

בכבוד רב,

ארנון בר-דוד
יו"ר ההסתדרות המעו"ף